

Рис. 6. Зразки цегли з розкопів 1 і 2

та перебудов храму. Однак отримані результати розширюють статистичну вибірку для вивчення будівельних традицій регіону в середині XIX ст.

Коваленко В.П., Терешенко О.В. Охранные археологические исследования церкви Св. Георгия в снт Седнев Черниговского р-на (по материалам 2005 г.)

Работа посвящена публикации результатов имевших место в 2005 г. археологических исследований церкви Св. Георгия в пгт Седнев Черниговского р-на. Полученные данные позволяют лучше представить историю данного храма.

Ключевые слова: Седнев, Георгиевская церковь, археологические исследования.

Kovalenko V.P., Tereschenko O.V. Archeological excavations at St. George Church in Sedniv (Chernihiv Region) which took place in 2005

The article is devoted to promulgates of the results of archeological excavations at St. George Church in Sedniv (Chernihiv Region) which took place in 2005. The archeologists discovered the church foundations remains. They give us the opportunity to make the particular idea about the history of this church.

Key words: Sedniv, St. George Church, archeological excavations.

11.03 2013 р.

УДК -049.34:719

**Л.Г. Хмель
В.О. Свердлов**

ЗБЕРЕЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ – СПРАВА НАШОГО ПОКОЛІННЯ

У статті висвітлюється важливість збереження пам'яток монументального мистецтва на території Мезинського національного природного парку та наголошується важливість виховання культурного менталітету українського суспільства, підвищення рівня обізнаності про необхідність охорони культурної спадщини.

Ключові слова: пам'ятки історії і культури, культурна спадщина, пам'ятки монументального мистецтва, Мезинський НПП.

У період становлення української державності та відродження нації, коли Україна має увійти до

спільноти європейських країн, особливої уваги набуває справа цивілізованого, шанобливого ставлення до історичних об'єктів.

Ставлення до пам'яток історії і культури є показником рівня розвитку держави та духовної зрілості її громадян. Цілеспрямована діяльність державних органів охорони пам'яток для передачі культурних цінностей майбутнім поколінням, їх ефективного використання в суспільному житті сприяє самоідентифікації нації, уособлює її самобутність і має соціально-значиму функцію підтримки стабільності і сталого суспільного розвитку.

Формування уявлення про нашу державу як країну з багатою культурною спадщиною потребує широкої інформаційно-популяризаторської діяльності на підвищення міжнародного авторитету держави. Тож основним завданням можна вважати виховання культурного менталітету українського суспільства, підвищення рівня обізнаності про необхідність охорони культурної спадщини, боротьби з вандалізмом.

Вирішення проблем збереження культурної спадщини Коропського району, яка є невід'ємною складовою культурного надбання України, є одним із пріоритетних завдань органів місцевого самоврядування. В її основу покладені вимоги Законів України «Про культуру», «Про охорону культурної спадщини», «Про охорону археологічної спадщини», інших нормативно-правових актів.

Культурна спадщина – це одна із надзвичайно важливих складових історичної пам'яті будь-якої нації. І не випадково, що у цивілізованих країнах збереженню пам'яток приділяється велика увага. Недаремно загарбники намагалися або вкрасти, або перевернути нашу історію.

Пам'ятками історії і культури є споруди, пам'ятні місця і предмети, пов'язані з історичними подіями в житті народу та розвитком суспільства і держави, витвори матеріальної і духовної творчості, які мають історичну, наукову, художню або іншу культурну цінність [1]. З минулого ми отримали безцінні пам'ятки історії та культури. У них матеріалізована історія українського народу, його творчість, боротьба за краще майбутнє. Вони є свідками економічного, суспільно-політичного, науково-технічного й культурного розвитку нашого народу і становлять водночас невід'ємну частку загальнолюдських цінностей.

В останнє десятиліття ХХ ст. в нашій державі створено державні природоохоронні установи, які поряд з природоохоронними функціями також активно займаються рекреаційною діяльністю та мають на меті збереження, відтворення і раціональне використання типових і унікальних природних комплексів, історичних та культурних об'єктів, які мають важливе природоохоронне, наукове, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення. До числа таких входить і Мезинський національний природний парк, який був створений

на загальній площі в 31035,2 га відповідно до Указу Президента України від 10.02.06 №122/2006.

Протягом семи років Мезинський НПП виступає туристичним центром Коропщини, адже територія парку багата на цікаві та визначні місця. Щорічно тисячі людей приїждять сюди на відпочинок, виявляючи великий інтерес до природно-заповідних об'єктів парку, археологічних, архітектурних пам'яток.

На території парку знаходиться 27 пам'яток історії та монументального мистецтва, найяскравішою з яких є палац російського полководця фельдмаршала П.О. Румянцева-Задунайського, яка взята на облік з 28 грудня 1998 р. До пам'яток монументального мистецтва відносяться пам'ятники й обеліски вічної Слави воїнам-визволителям і односельцям, які загинули в боях з німецько-фашистськими загарбниками в роки Великої Вітчизняної війни. Такі історико-культурні об'єкти споруджено у всіх населених пунктах, що входять до складу Мезинського НПП (див. табл.) [2].

Перелік пам'яток монументального мистецтва, що розміщені на території Мезинського національного природного парку

Населений пункт	Споруда	Рік побудови	Кільк. жит., полеглих у боях
с.Верба	Обеліск слави.	1970 р.	290
с.Вишеньки	Надгробок на братській могилі. Пам'ятник на честь воїнів-односельців полеглих в боях.	1960 р.	129
		1969 р.	
с.Городище	Пам'ятні знаки воїнам-односельцям.	1965 р. 1972 р.	120
с.Криски	Дерев'яний обеліск, замінили пам'ятником. Споруджено дві меморіальні стели з іменами загиблих.	1947 р.	230
		1958 р.	
		1972 р.	
с.Мезин	Пам'ятник радянським воїнам. Пам'ятник вічної слави.	1957 р.	185
		1982 р.	
с.Оболоння	Обеліск слави «Скорботна мати». Пам'ятник «Героям Оболонського плацдарму».	1964 р.	331
		1980 р.	
с.Покошичі	Надгробок на братській могилі. Пам'ятний знак.	1957 р.	222
		1968 р.	
с.Понорниця	Надгробок на братській могилі.	1954 р.	462
с.Радичів	Надгробок на братській могилі. Обеліск Слави.	1957 р.	270
		1967 р.	
с.Розлети	Надгробок на братській могилі. Обеліск Слави.	1957 р.	133
с.Свердловка	Надгробок на братській могилі. Пам'ятний знак.	1957 р.	153
		1965 р.	

Рис. 1 - Пам'ятник «Героям Оболонського плацдарму»

Відсутність належних умов збереження та використання, погіршення техногенної ситуації, природне старіння призвели до незадовільного стану більшості монументів. Так, реставрації потребують військові меморіали воїнам-визволителям, надгробки на братських могилах, пам'ятники воїнам-односельцям та обеліски. Незважаючи на те, що ці питання стоять досить гостро, фінансування ремонтно-реставраційних робіт не має стабільності, а на дослідження пам'яток та вдосконалення системи їх обліку взагалі відсутнє.

На сьогодні особливої уваги набуває справа цивілізованого, шанобливого ставлення до місць поховань та пам'ятників, пов'язаних із подіями Великої Вітчизняної війни. На вшанування полеглих солдат у визвольному бої на Оболонському плацдармі щорічно приїздять тисячі людей з різних міст України. Саме тут партизанські з'єднання, форсувавши Десну в Оболонні Коропського району, три дні знаходились в селі, поповнюючи харчові запаси та транспортні засоби. Фашисти жорстоко розправилися з населенням після відходу партизанів. Десятки невинних людей були розстріляні, заарештовані. У вересні 1943 р. Червона Армія вийшла на рубежі Десни. Німці, укріпившись на правому березі, намагалися всіма силами стримати наступ. В с. Оболоння були встановлені далекобійні гармати, знаходився мадярський полк і загони власівців. 14

вересня радянські війська форсували Десну і зайняли село, але під натиском переважаючих сил ворога на другий день були змушені відступити за Десну. Частина з них залишалась в оточенні. Населення Оболоння допомагало воїнам схоронитися від німців. 20 вересня наші військові частини, навівши понтонні мости, вдруге форсували Десну недалеко від села, три дні тримали фронт. Відступаючи, фашисти спалили понад 300 господарств колгоспників, всі будівлі колгоспів, коней. 331 житель села віддав своє життя за визволення нашої Батьківщини [3].

У 1952 р. на братській могилі радянських воїнів, загиблих при визволенні села, встановлено пам'ятник, а в 1964 р. – обеліск Слави на честь воїнів-односельців, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни. У 1980 р. радянським воїнам, що полягли при форсуванні Десни на Оболонському плацдармі, встановлено пам'ятник (Рис. 1). Він являє собою скульптуру враженого кулею воїна (висота 5,2 м), який падає, затиснувши в руках автомат. Поруч – стела, на якій викарбувані імена полеглих (скульптор В. Іваненко).

Таким чином, охорона і підтримання належного стану меморіальних, природних, історичних та археологічних об'єктів, що знаходяться на території Мезинського НПП, їх використання у еколого-патріотичному вихованні, створення сприятливих умов для відпочинку і туризму в природі, яка охороняється, є стратегічними завданнями в роботі Мезинського НПП.

Посилання

1. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 8 червня 2000 року № 1805-III.
2. Історія сіл і міст Української РСР у 26 т. Чернігівська область. – К., 1972. – 780 с.
3. Спогади старожилів села Оболоння. – Науковий архів МНПП.

Хмель Л.Г., Сverdlov В.А. Сохранение объектов культурного наследия – дело нашего поколения

В статье освещается важность сохранения памятников монументального искусства на территории Мезинского национального природного парка и отмечается важность воспитания культурного менталитета украинского общества, повышения уровня осведомленности о необходимости охраны культурного наследия.

Ключевые слова: памятники истории и культуры, культурное наследие, памятники монументального искусства, Мезинский НПП.

Khmel' L.H., Sverdlov V.O. Preservation of objects of the cultural heritage – business of our generation

In article importance of preservation of sights of monumental art in the territory of Mezyn national natural park is shined and importance of education of cultural mentality of the Ukrainian society, increase of level of awareness on need of protection of a cultural heritage is noted.

Key words: sights of history and culture, cultural heritage, sights of monumental art, Mezyn NNP.

15.03.2013 р.